

Laura Gylden-Damgaards prædiken Mariæ bebudelsesdag

Taler

Laura Gylden-Damgaard
Præst

Dato

3. april 2022

Sted

Skanderup Kirke

Omstændigheder**Prædikentekst**

Lukasevangeliet kapitel 1, vers 46-55

Da jeg var lille, gik jeg ved juletid blandt meget andet rundt og sang med på Shubiduas ”Den Himmelblå”. Nogle husker den måske – med verslinjen: ”Jesus blir’ født på 2. sal, i Magasin du Nord”. Det var sjovt og ligetil, at forestille sig, at Jesus blev sat ind midt i juletumlen og hverdagslivet. Men siden med teologien og al dens kirkehistorie med i bagagen, er begivenheden med Jesu fødsel blevet noget mere kompliceret for mig. For hvis man tænker sådan grundigt over det, er både forunderligt og forargeligt, at Maria, en ordinær, fattige jomfru får at vide, at hun skal føde Guds egen kære søn. Men det er det bud, der har lydt til hende forud for dagens evangelium, som man kalder Marias lovsang, fordi hun bryder ud i sang, som reaktion på det bud englen har bragt hende om, at hun skal være mor til Guds søn.

Netop det, at hun er jomfru, er fortællingens måde at understrege på, at der er noget aldeles særligt på færde. Det har verden hverken, set før eller siden. På den måde kan man sige, at verdenshistorien gør holdt lige der, hvor en almindelig kvinde, skal føde Guds søn. På én og samme tid er hun helt uden for historien og dybt involveret i den. For historien bliver ændret med hende. Det er ikke til at forstå, selvom man gennem kirkens historie bestemt har forsøgt. I den første kristne kirke var der endda blod, sved og tårer på dagsordenen i forhold til den begivenhed, der er hele omdrejningspunktet i dag - at en jomfru fødte Guds søn. Det gav og giver anledning til mange spørgsmål: For hvordan kan et menneske føde Gud? Eller noget af Gud? Kan han både være Gud og menneske? Hvis Marias barn virkelig ER Gud, hvad så med Gud? Er der så mindre Gud tilbage af ham? Kampen og diskussionen om Jesu to naturer, om han var mest menneske, eller mest Gud, var dybt seriøs i oldkirken. Og der blev holdt

stormøde i byen Chalkedon, det største hidtil i kirkens historie, hvor omkring 630 biskopper deltog. Her blev så en af vores trosbekendelser blev formuleret i 451, ikke uden slagsmål, som løsning på striden. Man kunne kalde det en både- og løsning: ”*Af samme væsen som Faderen ifølge guddommelighed og af samme væsen som os ifølge menneskelighed. to naturer, usammenblandet, uforanderlig, udelelig, som er gjort erkendelig uadskilleligt.*” Fint lyder det. Men spørgsmålet er, om det gør jomfrufødslen mere forståelig? Jeg tror det ikke. Og i grunden vil jeg være så fræk at sige, at det heller ikke er så vigtigt at kunne begribe alting gennem de rigtige formuleringer. At få styr på jomfrufødslen via dogmerne så at sige. For sagen er den, at livet ikke leves på dogmerne. På de korrekte og måske begribelige formuleringer. Det kan til gengæld give en åndenød, da hjernen hurtigt får overtaget verdensherredømmet og skubbet tro og hjerte ud på et sidespor.

Piet Hein har i den sammenhæng et fint græk. Det hedder ”Om at vide og forstå”:

”Forstår du mere end du véd
da grav din slumrepude ned.
Din horisont vil gro sig bred
af æventyr og åbenhed.
Men véd du mer end du forstår,
slå kikkert og kompas i skår.
Dig venter alt fra unge år
erhvervspejdantens trygge kår.”

Med digtet siger Piet Hein, at hvis vi går alt for meget op i at vide, at få dogmerne på plads og sat rammer om det hele – ja, så kan vi lige så godt ødelægge kikkert og kompas. Så venter der ingen eventyr, ingen overraskelser. Men hvis vi tør forstå, at verden ikke bare er summen af det vi ved, ja, så vil vores horisont gro sig bred - af eventyr og åbenhed.

Maria forstod mere end hun vidste. Og hun glædede sig i stedet for at bekymre sig og stille spørgsmål, da hun fik bud om, at hun skulle føde Guds søn: ”Min sjæl ophøjer Herren, og min ånd fryder sig over Gud, min frelser! Han har set til sin ringe tjenerinde”. Maria gav sig hen og tog imod. Det er ikke noget, der nødvendigvis er let for os, som mennesker, at give sig hen til Gud. Og måske havde Maria også bedre vilkår end os andre – hun så jo trods alt en engel.

Vi er dem

Men alligevel synes jeg nu kun, at man kan have beundring til overs for Maria. For vi kunne spørge os selv, hvordan vi ville have reageret på sådan et bud fra Gud? Som Maria? Eller som Marias diametrale modstykke, som vi hørte om i den gammeltestamentlige tekst nemlig Sara. Sara kunne ikke umiddelbart gribe Guds bud med hjertet fuldt af lovsang og ydmygt tjenersind, da de tre mænd, hvoraf den ene var Gud, kom og fortalte at hun, en kvinde højt oppe i årene, skulle føde et barn. ”Alting er muligt for Gud”, hedder det i teksten. Men Saras hjerne slog knuder og begyndte at stille spørgsmål. For lige så lidt som en jomfru kan få et barn, kan en kvinde, der for længst har passeret overgangsalderen.

Maria og Sara. Kan man tillade sig at sige, at de er fortællingerne om henholdsvis en hjerne og en hjerte-tilgang til livet? Hvem er vi af de to? Det er næppe et enten-eller, men nærmere et både-og. Vi er er dem begge på skift. Maria og Sara kriges i os. Måske vil vi gerne kunne bryde ud i lovsang under Guds tiltale, men kan ikke. Eller også kan vi, indtil Sara kommer snigende og står og ler bag os.

Grundtvig digter et sted i en af vores salmer om, at tvivlen klæber sig til troen. Tvivlen et uundgåelig grundvilkår for os. Vi har både Maria og Sara i os. Måske er det derfor, at der også i dåben bliver slået korsets tegn for både ansigt og bryst. For hjerne og hjerte. Sara og Maria. Tvivl og tro. Gud kommer os i møde, som dem vi er, der rummer begge sider. Han ved, det er sådan, det hænger sammen for os. Han ved, at det er svært for os, når alt bliver vendt på hovedet. Når han gør taberen til vinder, og død til liv. Da står Sara i vejen. For vi kan ikke begribe den forunderlige kristne historie og sætte den på formel – selvom vi har prøvet i et par tusind år. Vi kan kun gå til den fortælling med tro. Vi kommer aldrig til at vide, men måske forstå, at her er noget på færde, vi kan leve af, som vi må bekende os til. Et lys i vores liv, et håb i mørket. Og Maria er forbilledet. Hun glædede sig i stedet for at bekymre sig. For Gud er alting muligt. Hun holdt fast

i håbet om det umulige trods al erfaring. Nogle vil kalde det dårskab, altså dumhed, at holde fast i lys og håb trods erfaring. Men det er det, evangeliet vil, vi skal. Kan vi øve os? Måske. Engang fandtes der Martha-skoler. Måske kan vi tage os selv i Maria-skole? Øve os i taknemmelighed og overgivelse? Jeg ved det ikke. Forsøge at give slip på denne verdens visdom for at give plads til glæden over den begivenhed, vi varsles med Mariæ Bebudelse: At Gud blev født, ikke på 2. sal i Magasin du Nord. Men så et 2. sted noget længere mod syd i Betlehem, så han nu er med os i verden i dag, i morgen og til evig tid. Derfor:

Lov og tak og evig ære være dig vor Gud, Far, Søn og Helligånd, højlovet fra første begyndelse, nu og i al evighed. Amen.

Kilde

Manuskript modtaget fra taler

Kildetype

Digitalt manuskript

Tags

Anden tekstrække, Mariæ bebudelsesdag, Prædiken, Prædikener fra 2000-tallet

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/laura-gylden-damgaards-praediken-maria-bebudelse-2022>